

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

NK-II.4131.149.2016.EC

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 poz. 446),

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XV/101/2016 Rady Gminy Puńsk z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia lokalnego programu stypendialnego dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Puńsk uczących się w języku mniejszości narodowych

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 11 sierpnia 2016 r. Rada Gminy Puńsk podjęła uchwałę Nr XV/101/2016 w sprawie przyjęcia lokalnego programu stypendialnego dla uczniów publicznych szkół ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Puńsk uczących się w języku mniejszości narodowych, która w dniu 19 sierpnia 2016 r. wpłynęła do organu nadzoru.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż ww. uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 2 września 2016 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia jej nieważności.

W toku badania legalności przedmiotowego aktu, organ nadzoru stwierdził, iż analizowana uchwała pomimo nadanego jej tytułu nie stanowi programu wyrównywania szans edukacyjnych, a ustala już szczegółowe warunki udzielania pomocy młodzieży będąc jednocześnie aktem prawa miejscowego.

Powyższe stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 1 pkt 1 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.), ponieważ program wyrównywania szans edukacyjnych nie może być utożsamiany z określeniem warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży. Pominięcie przez Radę Gminy Puńsk

wcześniejszego uchwalenia programu stanowi istotne naruszenie prawa, wpływające na ocenę legalności przedmiotowej uchwały.

Zgodnie bowiem z art. 90t ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, a następnie w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze (art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty).

Organ stanowiący gminy bez realizacji art. 90t ust. 1 nie może spełnić upoważnienia z art. 90t ust. 4. Zatem w programie uchwalanym na podstawie art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty, który jest aktem o charakterze wewnętrznym i wyznacza kierunki działania w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, rada określa ogólne ramy udzielanego przez gminę wsparcia, a dopiero kolejnym jej krokiem jest podjęcie na podstawie art. 90t ust. 4 uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, w której ustali już szczegółowe warunki udzielania pomocy w ramach tego programu.

Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 23 października 2012 r., sygn. akt II SA/Bd 895/12, zgodnie z którym: „Istotne jest to, że uchwała Rady Miejskiej dotycząca zasady udzielania stypendium dla szczególnie uzdolnionych uczniów nie została poprzedzona ustanowieniem aktu określającego program wspierania edukacji. Wskazać należy bowiem, iż jedynie działając w oparciu o wspomniany program, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uprawniony jest do uchwalenia zasad i trybu przyznawania stypendiów, stanowiących akt prawa miejscowego. W przepisie art. 90 t ust. 4 omawianej ustawy, ustawodawca wskazał bowiem jednoznacznie, iż szczegółowe warunki udzielenia pomocy stypendialnej organ stanowiący określić może w przypadku przyjęcia programu, o którym mowa w ust. 1. Bez uprzedniego przyjęcia wspomnianego programu, organ nie jest zatem uprawniony do podjęcia uchwały w przedmiocie wskazanym w art. 90t ust. 4 ustawy.”

W niniejszym stanie faktycznym podjęcie uchwały Nr XV/101/2016 nie zostało poprzedzone przyjęciem programu, o którym mowa w art. 90t ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty. Takie działanie należy zatem uznać za istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały.

Niezależnie od powyższego, organ nadzoru dokonał analizy zapisów przedmiotowej uchwały pod kątem delegacji ustawowej zawartej w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty.

Z postanowień niniejszej uchwały wynika, iż Rada Gminy Puńsk objęła systemem wyrównywania szans edukacyjnych jedynie uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy Puńsk. Należy zauważyć, iż przyjmując tego rodzaju unormowania Rada pominęła uczniów będących mieszkańcami gminy Puńsk, którzy uczęszczają do innych szkół, a z drugiej strony prawem otrzymania stypendium objęci zostali także ci uczniowie szkół, na terenie gminy Puńsk, którzy nie są jej mieszkańcami. Program wyrównywania szans edukacyjnych uczniów powinien dotyczyć wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczących się w języku mniejszości narodowych będących mieszkańcami gminy Puńsk. W ocenie organu nadzoru wykluczając z tej możliwości uczniów mieszkających na terenie gminy lecz uczęszczających do innych szkół ponadgimnazjalnych, uczących się w języku mniejszości narodowych, niż te na terenie gminy, Rada Gminy istotnie naruszyła wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP zasadę równości.

Kwestionowana uchwała, obejmując wsparciem mieszkańców innych jednostek samorządu terytorialnego wykracza swoim zasięgiem poza „program lokalny” przez co w sposób istotny narusza art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty oraz art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wykluczając część mieszkańców wspólnoty samorządowej.

Powyższy pogląd organu nadzoru znajduje odzwierciedlenie w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. akt III SA/Gd 800/14: „Z zaskarżonej uchwały wynika natomiast, że umożliwia ona otrzymanie stypendium także przez osoby, które nie są mieszkańcami Gminy, czyli nie wchodzi w skład jej wspólnoty samorządowej. Dotyczy to uczniów, którzy uczą się w szkołach określonych uchwałą, nie zamieszkują natomiast na terenie gminy. Uchwała też wyraźnie wyklucza z grona swoich beneficjentów mieszkańców gminy, uczących się w szkołach znajdujących się poza Gminą. Takie postanowienia zaskarżonej uchwały naruszają - z jednej strony - art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty, bowiem swoim zasięgiem wykraczają poza „program lokalny”, obejmując mieszkańców także innych (niezidentyfikowanych) jednostek samorządu terytorialnego, z drugiej zaś - wbrew brzmieniu przywołanych wyżej przepisów Konstytucji oraz ustawy o samorządzie gminnym - wykluczają część mieszkańców wspólnoty samorządowej”.

W świetle powyższego stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały w całości należy uznać za uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy Gminie prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Otrzymuje:

Rada Gminy Puńsk

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Aneta Kuberska
Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli